

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XX. De Filiatione, prædestinatione, & adoratione Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

quòd putet Christum non orare, sed ne detur occasio errandi simplicioribus, qui facile existimarent, Christum esse merum hominem. Deinde magis honoramus Christum precando, ut nostri misereatur quàm si rogemus, ut oret pro nobis: atque ita nostra oratio, cæteris paribus, potest ipsi esse gratior, nobisque utilior.

CAPUT XX.

De filiatione, predestinatione, & adoratione Christi.

RESOLUTIO I. *Christus ut homo non debet dici Filius Dei adoptivus.*] PROBATUR 1. ex definitione Adriani I. in epistola ad Episcopos Hispaniæ, & Concilii Francofordiensis ad eosdem, contra Eupandum, qui oppositum docebat, 2. *Ratione*, quia ut quis dicatur filius adoptivus, debet esse persona extranea adoptanti, quo fit ut nemo possit adoptare Filium suum naturalem; at Christi persona non est extranea Deo, ergo, &c. *Nec refert quod subsistat in natura extranea, inde enim non fit quòd ipsa sit extranea, cum sit naturaliter conjuncta Patri.*

Dices, Christus ut homo non est filius Dei naturalis, ergo est adoptivus, non enim datur medium. Antecedens ostenditur, quia aliàs in Christo essent tres filiationes naturales, quod hæcenus apud Patres inauditum fuit. Respondeo negando antecedens, ad cuius probationem negatur sequela, Christus enim ut homo, potest dici filius Dei naturalis, eadem illa filiatione quam per generationem æternam à Patre obtinuit: siquidem vox homo, includit naturam & suppositum, quod in Christo ut homine, non aliud est quàm Verbum ipsum ab æterno genitum.

RESOLUTIO II. *Aliquo sensu dici potest de Christo, quòd sit predestinatus, alio minimè.*] HOC ita explico. In primis dici proprie non potest, Verbum fuisse predestinatum ut esset homo, quia illud tantum dicitur predestinari ad aliquid, quod subjacet divinæ gub-

gubernationi, quodque in tempore recipit donum aliquod gratiæ, hæc autem Verbo non competunt. Quia tamen Verbum in tempore factum est homo, dici potest, prædestinatum, seu decretum esse, ut Verbum fieret homo.

Dici etiam potest absolute, Christum esse prædestinatum, Deus enim ab æterno præordinavit ut Verbum uniretur humanitati, in tempore: ergo ab æterno prædestinatus est Christus, qui est terminus illius unionis. Imò, quia tale compositum incepit esse in tempore, dici potest, Christum fuisse prædestinatum ad esse.

Rursum dici potest, Christum esse prædestinatum ad gratiam, & gloriam; quia etsi Verbum non subiaceret divinæ providentiæ, neque dona recipere posset, secus dici debet de Christo, seu composito ex Verbo, & humanitate, cui verè concessa est gratia, & gloria. Cur ergo ad ea dona prædestinatus dici non poterit? Neque refert quòd ea essent Christo debita ex quadam congruitate, absolute enim non erant ei debita, adeoque simpliciter ipsi gratis concessa fuerunt; quod sufficit ut ad ea prædestinatus dicatur. Hinc potest admitti illa propositio, Filius Dei prædestinatus fuit ad gloriam, si Filius Dei sumatur materialiter, pro supposito Verbi subsistente in natura humana, non si sumatur formaliter, ut sumi solet.

Præterea dici potest naturam humanam fuisse prædestinatam ad unionem hypostaticam, quia hoc est maximum donum quod accepit in tempore: ergo dici potest quòd Deus ab æterno eam destinavit ad illam dignitatem. Nec refert quòd non dici possit prædestinata ad gloriam, nam quòd prædestinatur ad videndum Deum, prædestinatur ad agendum, & actiones sunt suppositorum: in alio vero casu destinatur humanitas ad recipiendam unionem.

Tandem non potest dici absolute, & absque additamento Christum esse prædestinatum ut sit Filius

Dei, quia eo ipso quod est Christus, est Filius Dei, ergo Christus non potest prædestinari ut sit Filius Dei; siquidem res non præstinatur, nisi ad aliquid quod non habet.

RESOLUTIO III. *Christi humanitas adorari potest, eadem quoad substantiam adoratione latriæ, qua ipsum Verbum adoratur; potest etiam aliter quam per latriam adorari.*] PRIMA PARS apertè colligi videtur ex variis Conciliis, & Patribus quorum verba à ple-risque afferuntur. Item ex *S. Thom. 3. p. q. 25. art. 1. & 2.* Ratio verò est, quia ex Verbo, & humanitate fit una persona Christi, eadem autem adoratione qua odoratur persona aliqua, adoratur & natura ejus, ut experientia ostendit; quare cum persona Verbi adoretur suprema latriæ adoratione, idem de ipsius humanitate sentiendum est.

Cum eo tamen discrimine; quod Verbum per se adoratur: seu propter propriam excellentiam, ejus verò humanitas per aliud, seu ratione excellentiæ Verbi. Unde illa non tam dicitur adorari, quàm coadorari, sicut coadoratur pes summi Pontificis, in quo pontificia dignitas, propter quam fit adoratio, per se primò inest.

Secunda pars ostenditur, quia etsi de facto humanitas Christi unita sit Verbo, possumus mente præscindere ab ejusmodi unione, & considerare illam humanitatem cum donis gratiæ, & gloriæ quæ ipsi in perfectissimo gradu concessa sunt, atque ita conceptæ exhibere cultum hyperduliæ

Dubium est autem, an liceat eo modo Christi humanitatem adorare, nonnulli negant, quia cū humanitas Christi mereatur adorationem latriæ, ratione unionis, non potest sine indecentia minor adoratio ei exhiberi. Verùm hæc ratio si quid probat, ut summum probat non debere ita Christi humanitatem adorari, ut solus cultus hyperduliæ ei exhibeatur, quia aliquid ampliùs meretur. At non probat, nefas esse adorare humanitatem illam, omnibus modis quibus hono-

honorem meretur, atque adeò latria propter unionem cum Verbo, & hyperdulia propter dona inferiora, in hoc enim nulla est indecentia. Quare probabilius existimo, posse Christi humanitatem, non modo physicè, sed etiam moraliter & licitè adorari hyperdulia, dummodo saltem superior cultus ei non denegetur; quod sufficit ut absolute aliter quàm latria adorari possit, contra arguentes.

Dices eos damnari à Conciliis, qui duas Christi adorationes inducunt. Sed hoc nil refert, agitur enim de duabus adorationibus Nestorianis, quæ scilicet tendunt ad duas personas in Christo colendas.

RESOLUTIO IV. *Imago Christi dupliciter adorari potest, itemque crux illius.*] PRIMA PARS PROBATUR, suppositâ doctrina Catholica, quæ asserit imagines verè, & propriè adorari, nam in primis fieri potest, ut idem actus adorationis terminetur ad Christum, & ad illius imaginem, quia hoc totum possumus concipere per modum unius. Tunc autem imago Christi non tantùm terminat actum externum qui circa illam fit, sed etiam partialiter affectum internum submissionis huic actui externo conjunctum; quia aliàs imago non verè adoraretur, cum adoratio notam externam submissionis internæ, idque respectu ejusdem essentialiter includat.

Dices, imago non habet in se dignitatem aliquam, ratione cujus debeam illi me submittere tanquam digniori. *Respondeo* satis esse quòd illud totum aggregatum quod adoro, sit dignius me, ut singulis illius partibus me subjiciam; aliàs caro Christi non esset adoranda, cum per se non sit dignior homine, à quo adoratur.

Secundò, imago Christi potest adorari, etiam si ipse Christus non adoretur in recto, sed in obliquo tantùm. Patet à simili, quia etsi proximus ametur propter Deum, non tamèn opus est ut eodem actu Deus in recto, & ut objectum quod, ametur; quamvis etiam propter revelationem Dei essentiarum mysterio

Trinitatis, non est necesse ut idem fidei actus directè feratur in ipsam revelationem. Ergo similiter etsi imago Christi non sit adoranda, nisi propter Christum, ejusque excellentiam, ea poterit adorari; licet eodem actu Christus ipse in recto non adoretur, sed tantum in obliquo.

Dices, Concilia statuunt per imagines, & in imaginibus adorari exemplaria, adorationem imaginis esse adorationem exemplaris, & similia. Verum ista verificari possunt, etiam quando imago sola directè adoratur, quia neque tunc adoratur propter intrinsicam excellentiam, sed ratione exemplaris, & propter dignitatem illius, quod tantum Concilia intendebant, contra hæreticos.

Ex his collige adorationem esse respectivam, quando imago adoratur illo posteriori modo. *Dubium* est autem, an sit etiam respectiva respectu ipsius imaginis, quando fit priori modo. Plerique negant, quia illud totum adoratur propter excellentiam quam in se habet, & non propter excellentiam alterius, ergo adoratio est absoluta, non respectiva. *Malim* tamen distinguere, nam etsi adoratio quatenus totum illud respicit, dici possit absoluta, propter rationem allatam; quatenus tamen partialiter terminatur ad imaginem, congruentius dicenda videtur respectiva, quia etiam tunc imago adoratur propter excellentiam alterius. Porro quæ hæcenus de imagine Christi speciatim dicta sunt, proportionè servata de imaginibus Sanctorum, & adoratione illis exhibita intelligi debent.

Secunda pars ex dictis facile suadetur, nam cum crux Christi sit quædam imago ipsius Christi crucifixi, ea duplici modo adorari potest, nempe aut simul cum Christo, aut ita ut actus adorationis directè ad illam tantum terminetur, ad Christum verò indirectè, ut de imagine diximus. Licet autem nonnulli putent adorationem, quando fit priori modo, esse absolutam respectu crucis, probabilius tamen vide-

tur,

tur, in utroque casu esse respectivam, ut ad ipsam crucem terminatur; quia hæc non adoratur, nisi propter excellentiam Christi.

Ubi nota illud discrimē inter crucem, in qua Christus pependit, & alias ad illius similitudinem effictas; quod prior adoratur non solum ut est Christi crucifixi imago, sed etiam quia ob contactum sacratissimi ipsius corporis, inter reliquias illius computatur; alia verò ob priorem tantum rationem adorari debent: unde si amittant figuram crucis; non amplius debent adorari: cum tamen ipsa Christi crux adoretur, etiam quando in minimas partes secatur, etsi tunc non referat Christum crucifixum: quia per contactum ipsius fuit quodammodo consecrata, & sanctificata, quod alia cruce non habent.

RESOLUTIO V. *Beata Virgo non est adoranda latriâ proprie, sed tantum hyperduliâ.*] PRIMA PARS PROBATUR, quia Virgo non est Deus; neque illius imago autoritate Ecclesiæ designata ad eum representandum, neque illius reliquia. Quandiu tamen Christus erat in illius utero, ea poterat latriâ adorari, modo Christus cū illa adoraretur, & ratio adorandi esset increata excellentia Christi, quia tunc accipiebantur per modum unius. Potuit etiam latriâ adorari, tanquam reliquia Christi, propter contactum ejus. Verum Ecclesia non consuevit eam hoc modo adorare, propter periculum errandi, & quia ipsa digna est speciali adoratione.

Secunda igitur pars ostenditur, quia sancti communes adorantur duliâ, propter dignitatem & sanctitatem quam habent, quare Virgo debet adorari modo perfectiori, cum reliquis omnibus sanctis multo sit dignior, & sanctior.

Dices 1. Epiphanium hæresi 79. improbare, quod fœminæ quædam obtulerint tortam panis, aut placentulas Virgini, ergo ea non debet adorari. Non sequitur, quia Epiphanius non aliud improbare intendit, quam quod prædicta Virgini offer-
rentur

rentur tanquam sacrificia : hæc enim soli Deo debentur.

Dices 2. Si Virgo adoranda est , ei debetur aliquis cultus distinctus ab hyperduliâ , cum hæc tribuatur Apostolis , aliisque viris eximiis. Verum hinc tantum potest colligi , deberi beatæ Virgini excellentiorem hyperduliam, quàm quæ aliis competat.

RESOLUTIO VI. *Reliquiæ sanctorum sunt adoranda.* ITA definitum fuit in variis Conciliis, & patet ex miraculis, translationibus reliquiarum, honore ipsis exhibito , & communi fidelium sensu. *Ratio* idem suadet , quia cum Sanctos adoremus , merito possumus reverentiam exhibere eorum corporibus, aliisque ad ipsos spectantibus.

Dubium est autem, qualis cultus reliquis exhibendus sit. Nonnulli existimant, non posse reliquias adorari, nisi simul adoretur persona cujus sunt reliquiæ, ita scilicet ut sola actio externa terminetur ad reliquias, ad personam verò tota submissio interna. Alii dicunt reliquias posse adorari, vel simul cum persona , eademque adoratione absoluta, vel ita ut adoratio terminetur solùm ad reliquias in recto, ad personam verò in obliquo , adeoque adoratione respectiva.

Verum ii probabiliùs loqui videntur, qui contra priores existimant, non tantum cultum externam, sed etiam internum honestè & licitè ad reliquias terminari. Contra posteriores verò contendunt, adorationem reliquiarum esse respectivam, sive solæ in recto, sive simul cum persona adorentur ; eò quòd non debetur illis adoratio propter ipsas , sed tantum propter excellentiam personæ cujus sunt reliquiæ, ut in simili de imagine, & cruce Christi supra dictum.